

kranjski, bržčas razpuščeni. — General Uhacij je zlit dal 2046 novih centov težko kanono, ki poganja 56 kilo težke šrapnele, v katerih vsakem je 640 krogelj, celih 4755 metrov daleč. — Magjari začeli so se med seboj klati. Grof Zichy-Ferraris je laui moral državno tajništvo odložiti, ker so mu očitali, da je se bogatil na državne stroške. Vsa tega je se sprl z večimi plemenitaši in je bil nedavno od grofa Karolija v dvoboju obstreljen, da je moral umreti; sedaj je zopet slišati o nadalješnjih dvobojih. Celó ministru Tiszaju so v državnem zboru oponašali sebičnost. Kalvinski ta magjar se pa za takšno očitjanje niti zmenil ni; to kaže na veliko gnjilobo na magjarskem. — Cesarski patent je baje uže podpisan, vsled katerega bo vojaška pokrajina združena s Hrvatsko. Bog daj! Stavljenje železnice od Siseka v Novi in Karlovac je baje od ogerskega ministerstva uže sklenjeno! Dobro, če je res!

Vnanje države. Železni Bismark je mislil papeža vloviti, da bi mu pomagali nemške konservativne poslance v vselej pokorne hlapce spremeniti. Kot plačilo je obečal z majnikovimi postavami menje strogo postopati. Papež so nedostojno ponudbo zavrgli. Temu pritrjujejo z veseljem vsi katoličani na Nemškem in jih poslanci, ki so tudi res v pruskem državnem zboru odločno zahtevali postavne pravice in svobode za sv. Cerkvo. Bismark bo torej prisiljen druge strune napeti ali — odstopiti, ako hoče 9 milijonov katoličanov pomiriti. — Papež so baje sklenili, nemškim katoličanom pa tudi celemu svetu razodeti, zakaj ni bilo mogoče s krutim in zavratnim deloma zaslepljenim lutrovcem Bismarkom pogoditi se! — Francoska vlada ropota zoper katoličanstvo, a s tem pomaga le socijalistom. — Španjolci so hoteli polastiti se mohamedanske države Marokanske v Afriki, toda Angleži in Francozi jim tega ne dopuščajo. — Italijanski kralj je pred državnim zborom zopet povdarjal „narodno italijansko politiko“; to je pa tista politika, ki škili v Trst in našo Gorico, Istrijo in Dalmacijo. — Albanci so nesložni med seboj in se ne upajo prav udariti na Črnogorce. — Bolgari in Rumuni se pisano gledajo zavoljo Dobrudže, ki prav za prav Bolgarom pripada, a Rumuni so njo vsled zadnje turške vojske dobili. — Turški sultan bo moral kmalu ali izpeljati, kar je v Berlinskem miru obečal, ali se pripraviti na konec Turčije v Evropi. Toda tudi v Aziji mu slabo kaže. Arabi so se vzdignoli in ga hočejo odstaviti. — Ruski car je ukazal kmete zbirati v kmetovalskih zborih, da se posvetojujejo o potrebah kmetijstva. Glavač nihilistom bil je nemški jud dr. Weimar, ki je sedaj obsojen v prognanstvo na 13 let v Sibirijo. Knez Gorčakov je se odpeljal na Nemško v Baden. Zoper Kitajce zbirajo Rusi vojakov in brodovja. — V Ameriki se Peruvijancem godi hudo; Chilenci so jim vzeli mesto Moquequa, trdnjavo Puerta de los Angeles in pri Takni pobili celo peruvijansko-bolivijansko armado, med tem ko

chilensko brodovje bombardira glavni mesti Callao in Limo.

Za poduk in kratek čas.

Slovani ob nemškej meji.

VIII. Povsod v družbenskem življenji tiščali so Slovana nazaj. Nikjer ga niso trpeli, da bi se poprijel kakšnega častnega rokodelstva. Še pred 200 leti so po nemških mestih v Lužici zahtevali, naj dokaže vsak, ki je hotel biti sprejet v rokodelsko zadrugo ali „ceho“ (Zunft), z rojstvenim listom, da ga ni rodila slovanska mati. Težko tudi so slovanskega človeka sprejeli v mesto tako, da bi mu podelili meščanske pravice. L. 1409 sklenil je lüneburški mestni zbor, da se Slovanu sploh pod nikakršnimi pogoji ne podeli meščanska pravica; če se oženi nemšk meščan, torej svoboden mož, s Slovanko, naj so njiju otroci nesposobni za kakšno javno službo. Vender povsod niso bili tako strogi. Zamogel si je Slovan, če je obogatel, meščansko pravico kupiti, toda mojster rokodelski ali celó mestni svetovalec, to pa ni mogel do l. 1591 biti neben Slovan. Še hiše si Slovan ni smel tako dragoceno postaviti, kakor Nemec.

Jako zgodaj začeli so Nemci misliti na prepoved slovanskega jezika po sodnijah, uradih in v cerkvi. Pri cerkvenih opravilih prepovedala se je slovanska liturgija, l. 880 sv. Metodiju po papeži Ivanu VIII. dovoljena, precej zgodaj. Prepovedal jo je papež Ivan XIII l. 968. kojega je bil nemško-rimski cesar Oton I. v to posilil. To je tisti cesar, kateri je v Magdeburgu osnoval nadškofijsko stolico vseh škofijstev po Slovanskem ob Labi in Odari. Škofje in jihovi duhovniki bili so sami Nemci in trdni zatirovalci slovanskega življa. Cirilica se je izgubila na severji brez vsakega sledu. Po uradih razglasili so prvo prepoved slovanščine l. 1293 in sicer pri sodniji. Bila sta to nienburški opat in grof Bernhard. V Altenburgu na Turinskem zagrozil je se grof Friderik l. 1327 s smrtno kaznijo vsakemu uradniku, kateri bi po uradih posloval v slovanskem jeziku. Nek škof v Vratislavu je svojim kmetom na Viči ukazal naučiti se v petih letih nemški, če ne, bode jih vse prognal!

Denes sklenemo te sestavke, kateri so nam jasnilo nemilo osodo slovanskega plemena ob nemškej meji. Čutečemu slovanskemu srcu mora najmenje težko djati, ako se ga uže nevolja in srd ne polastita. Res hudo pokoraval je se Slovan zavoljo svojega starega greha, kateremu je ime: nesloga! Manjkalo nam je potrebne sloge in vzajemnega postopanja. Vsako pleme, vsaka zadruga, vsaka rodbina delala je na drobljenje narodne sile. Nikedar še niso n. pr. vsi jugoslovanski narodi skupno postopali zoper nasprotnika. Sosedni nam Hrvatje, Srbi in Bolgari so vsak bodili svojo pot; Slovencem niso bili nikdar v pomoč, ako iz-

vzamemo turške boje. Osamljene Slovence je toraj morala stisniti oberska, bavarska, nemška in magjarska sila. Da nas niso še bolj do čista iztrebili, temu je mnogo krivo to, da solnograška nadškofija ni segala dalje, nego do Drave, kakor je bil Karol Veliki zankazal prepustivši kraje slovenske na jugu od Drave oglejskemu nadškofijstvu. Nemški solnograški ali saleburški duhovniki bili so na severnem bregu Drave ponemčevanju velik pripomoček med tem, ko je oglejsko nadškofijstvo bilo slovanstvu preje prijatelj, nego sovražnik. Sploh pa smo Slovenci le vsled svoje krotkosti in pohlevnosti potolažili grabljivega nemškega leva, da nas ni popolnem pohrustal. Prav podobni slovanskej lipi vpognili smo se silovitemu viharju, a med tem korenine in stebila ukrepili, da se zopet veselo vzravnavamo. Severni naši bratje bili so številnejši od nas in močnejši, a tudi okorni, kakor brast. Zahrul je torej nad nje naj-silnejši nemški vihar in jih polomil ali izruval. Vse goraje in spodnje Avstrijsko, velik kos Česke, Šlezijo, vse slovanske pokrajine ob Menu, Zali, v Turinskem, sedanjem Saksonskem, ob gorovji Harz, vse ob Allerji, ob srednjej Labi tje do Trave, Baltiškega morja in Odare, vse te dežele so Slovani zgubili. Nemec in ponemčeni Slovan sedaj ondi živi. Nekdaj mogočn, številni slovanski rodovje polabskih Slovanov so preminoli. Kar jih niso iztirali ali pobili, to je se potopilo v nemštvu. Revni ostanek kakih 250.000 duš lužičkih Srbov v Saksonskem in Pruskem spominjajo še nas na nesrečne slovanske brate ob severo-nemškeji meji.

Dr. L. G.

Smešničar 23. Mož je imel gluho ženo. Pošlje jo k vračniku. Ta pride čez nekaj časa h kmetu in mu reče: no, oče, sedaj je nekoliko boljše, vaša zakonska čuje uže ne eno, namreč na levo uho, sedaj bodem jej skušal ozdraviti še desno uho. „Nikarte tega, gospod doktor, lepo vas prosim; tako je ravno prav; kajti, ako mi zopet čuje na obadva ušesa, potem bo zopet vsaka mojih besed pri njej šla skoz eno uho noter in skoz drugo vun, sedaj njej pa utegne vendar v glavi kaj ostati.“

Razne stvari.

(Svitli cesar) so pogorelecem v Dobrovcah mariborskega okraja darovali 1000 fl.

(Imenovani) so g. dr. Jož. vitez plem. Scheuchenstuel za okrajnega sodnika v Šmariji, g. Alojz Kantoni za okr. sodnika v Slov. Gradci in g. dr. Anton Čuber plem. Okrog gre iz Slov. Bistrice za adjunkta k okrožnej sodnji celjskeji.

(V Slatini) je sestavljen odbor, ki si prizadeva dognati stavljenje postranske ali sekundarne železnice iz Poličan do Slatine. Odborniki so gospodje: Kurtz, dr. Glaks, A. Fleischmann, župan Ožgan, srenjski svetovalec Potočnik in nadinženir Wiesinger, kateri nasvetuje svoj načrt s tunelom v Ga-

brniku, ki bi stal svojih 165.990 fl. vsa železniška proga pa 973.490 fl.

(Toča in povodenj) je v ptujskem okraji hudo razsajala; 16 srenj je toča zadela in 10 srenj povodenj poškodila, posebno ob Pesnici.

(Goljufna igralca) Anton Logarič in Matija Majhenič, ki sta tudi v Mariboru kmetom denarje jemale po igri s 3 orehovimi luščinami, bila sta v Celji obsojena v težko ječo na 2 leti in 6 mesecev. —

(V Jurklostersko farno cerkev) vlomili so roparji, odprli tabrnakelj, presv. Rešnje telo raztrosili, prelomili monštranco, pred korom na tla postavili in iz darilnika pri velikem altari nekaj drobiša vropali. Grajščinska vrata so z drogom zavezali. Okrogloličen mož, kakih 30 let star, hodil je ove dni okoli cerkve in po grajščini ter z obvezano roko beračil.

(Nečloveška mati) Magdalena Zorkova v Dobrovcah marib. okraja je svoje nezakonsko dete v gozdu v mah 25. t. m. zakopala. Neka stara ženica je dete po naključju še živo drugi dan našla. Mati je svojo hudodelstvo obstala. Njena mati je vdova in slednjič do tal pogorela.

(Prisrčno zahvalo) izrekajo Dobrovski pogorelci svitlemu cesarju za darovanih 1000 fl., mil. knezoškofu lavantinskemu za 30 fl. tak isto izreka mil. knezoškofu pogorelec Jož. Visočnik za darovanih mu 5 fl.

(Javno zahvalo) izrekajo podpisani č. g. župniku Davorinu Šketu, ki nam uže več let blagodušno priljubljeni nam list „Slov. Gospodar“ naročujejo: S. Lorgar, T. Smeh, T. Berglez, J. Šket. Bog Jim plati!

(Iz Celja) se nam poroča, da je bil ondi Jož. Jurič obsojen na 4 mesece ostrega zapora, ker je Ljubeja ubil, ter mora še 300 fl. zapuščenjej vdovi Ljubejeveji plačati: 17letni Anton Vertnik je pa dobil 4 leta težke ječe, vsak mesec po 1 post, in vsako leto od poldne 29. marc. do poldne 30. marcija temno ječo, ker je 29. marcija t. l. neusmiljeno Kocuvana z debelim kolom tako dolgo po glavi tolkel, da mu je glavo zdrobil.

(Veliko zločinstvo) zgodilo je se v Jirsoveih ptujskega okraja, kder je nepoznan ropar ubil 70letno Katarino Golob ter odnesel 4 zlate, 41 srebrnih goldinarjev, 1 Marijino evancigo in 5 papirnih goldinarjev. Sumijo na postopača Fr. Šalamuna iz Dragoviča.

(Grdega morivca) Zotterja so v Gradci obsojili na smrt, ker je ženo zastrupil, sedaj pa obsojenca zopet ženejo pred sodnika, ker je se izdal, da je tudi svoji 2 prejšnji ženi ubil in 1 pasterkinjo. —

(Društvo „Hüttenberger-Union“ na Koroškem) je za svoje fužine itd. neizmerno veliko gozdov pokončalo, veliko milijonov goldinarjev od delničarjev dobilo, a sedanji račun kaže namesto letnega dobička hud zgubitek 95.000 fl. Da bi se pa društvenim ravnateljem ali uradnikom huda